

נייר עמדה בנושא דיווח על יישום הנחיה 2.5 של פרקליט המדינה בעניין תלונות שווא - קבוע ליום 26.7.2017

FOUNDERS:

S. Daniel & Ewa Abraham
Joseph Alexander Foundation
Aharon & Rachel Dahan
Charles Dimston
Jesselson Family
Mordecai & Monique Katz
Gershon & Carol Kekst
Rose & Louis Klosk Fund
Sisel Klurman
Don & Jane Stern Lebell
Evelyn Gruss Lipper
Bernard & Estelle Marcus
Dennis Mehiel
Jack & Gitta Nagel
Joyce Saffir
Irving & Helen Schneider
Stephen Schwartz-
Brookdale Foundation Group
John & Marianne Slade
Abraham Spiegel
Jerome & Ellen Stern
Sigmund & Rose Strochlitz

פרופ' רות הלפרין-קדרי,
ראשת המרכז, מייסדת
עו"ד עטרה קניגסברג-ראם,
מנכ"ל ראשונה, מייסדת
ד"ר גלית שאול, עו"ד
מנכ"לית

הדיון בנושא יישום הנחיה 2.5 של פרקליט המדינה בעניין תלונות שווא, זומן על רקע אמירות קשות בתקשורת כי תלונות שווא של נשים בעניין אלימות במשפחה הן מכת מדינה. בהקשר זה חשוב לנו להבהיר מספר עניינים.

אנו סבורות כי בתקופה זו, בה מספר מקרי הרצח של נשים על ידי בני זוג נמצא במגמת עליה, חשוב מאד שאשה הסובלת מאלימות בבית תדע כי אינה צריכה לחשוש מלהתלונן במשטרה על אלימות מצידו של בן זוגה.

הגשת תלונה במשטרה על אלימות אינה הליך רגיל או פשוט מבחינת הקושי הנפשי של מגישה או מגישת התלונה. הדבר קשה שבעתיים כאשר התלונה מוגשת כנגד בן זוג או בן משפחה. במצב כזה הקושי והקונפליקט הפנימי של המתלוננת או המתלונן גדלים, שכן עולים חששות לגבי המשך החיים המשותפים, לעיתים מופעלים לחצים על ידי בן הזוג שלא להגיש תלונה או לחזור מהתלונה, עולים רגשות אשם ויסורי מצפון על פניה למשטרה במצב שנתפס כסכסוך משפחתי פנימי, ונדרש חוסן נפשי רב על מנת להתמודד עם הסיטואציה המורכבת.

בנסיבות המתוארות, אין פלא שבמרבית המקרים קורבנות האלימות במשפחה אינם נוטים לדווח על הבעיה לגורמי הטיפול והאכיפה. (ראה: דו"ח הועדה לטיפול בתופעת האלימות במשפחה שפורסם ביוני 2016¹).

על מנת להקל על נשים הסובלות מאלימות מבני זוגן, יש ליצור במשטרה אקלים נוח ומקבל שיאפשר לנשים להתלונן בלב שקט, ולא יערים עליהן קשיים נוספים מעבר לאלה שקיימים מעצם הסיטואציה. אסור שאשה שאזרה עוז על מנת להתלונן על עבירת אלימות או מין, תמנע מלעשות כן רק בשל החשש שתואשם בעבירה של תלונת שווא, או בעבירה אחרת. יצויין כי תלונות רבות על אלימות של בן זוג מוגשות דווקא בתקופת הליכי הגירושין. תקופת הגירושין היא תקופה בה האשה אוספת כוחות כדי להפטר מקשר מזיק, ולפיכך אם סבלה מאלימות במהלך מערכת היחסים, זה השלב שבו עולה הסיכוי כי תוכל להתלונן על כך במשטרה. מדובר בתקופה רגישה, וכל אשה צריכה לדעת שאם היא סובלת מאלימות מבן זוגה רשויות האכיפה יעמדו לצידה.

אלא שבפועל נראה שהדברים אינם כך. רק לפני יומיים התפרסמה בתקשורת ידיעה על אשה צעירה שהתלוננה על כך שהותקפה על ידי בן זוגה ועם הגיעה לתחנת המשטרה נעצרה בנימוק שתוקף אשרת השהיה שלה פג.² שופט בית משפט השלום בחיפה שדן בבקשה להאריך את מעצרה, מתח על המשטרה ביקורת קשה בעניין זה.

המשטרה צריכה להיות מודעת לקושי הנפשי שיש למתלוננות ולא להערים עליהן קשיים נוספים. בהקשר זה, הנחיית פרקליט המדינה, אשר קובעת כי במקרים של הגשת תלונה על ידי קורבן עבירת אלימות או מין, יש לשקול שיקולים נוספים בטרם

1

https://www.gov.il/BlobFolder/reports/domestic_violence_committee_report_2016/he/domestic_violence_response_report_2016_0.pdf בעמ' 21
<https://www.haaretz.co.il/news/law/.premium-1.4282245>²

החלטה האם לפתוח בחקירה, היא הנחיה ראויה וצודקת אשר לוקחת בחשבון את הסיטואציה המורכבת. גם העובדה שעל מנת לפתוח בחקירה בסיטואציה שכזו נדרש אישורו של פרקליט מחוז או משנהו, ראויה שכן שיקול הדעת במצב כה רגיש ומורכב ראוי שיעשה על ידי גורם מקצועי בכיר.

אנו סבורות כי מקרי הרצח האחרונים של נשים בישראל מעידים כי אנו מצויים במצב חירום. אנו קוראות לפרקליטות ולמשטרה לנקוט ברגישות ובשיקול דעת במקרים של תלונות על אלימות במשפחה בכלל ואלימות בין בני זוג בפרט, תוך יצירת אקלים מיטבי שיאפשר לכל קורבן אלימות להגיש תלונה במשטרה ללא חשש.

FOUNDERS:

S. Daniel & Ewa Abraham
Joseph Alexander Foundation
Aharon & Rachel Dahan
Charles Dimston
Jesselson Family
Mordecai & Monique Katz
Gershon & Carol Kekst
Rose & Louis Klosk Fund
Sisel Kluman
Don & Jane Stern Lebell
Evelyn Gruss Lipper
Bernard & Estelle Marcus
Dennis Mehiel
Jack & Gitta Nagel
Joyce Saffir
Irving & Helen Schneider
Stephen Schwartz-
Brookdale Foundation Group
John & Marianne Slade
Abraham Spiegel
Jerome & Ellen Stern
Sigmund & Rose Strochlitz

פרופ' רות הלפרין-קדרי,

ראשת המרכז, מייסדת

עו"ד עטרה קניגסברג-ראם,

מנכ"ל ראשונה, מייסדת

ד"ר גלית שאול, עו"ד

מנכ"לית

המרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן, הפועל במסגרת הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן, נוסד בשנת 2001. מטרת המרכז להביא לביעור האפליה נגד נשים ולחזק את מעמדן בחברה הישראלית, באמצעות תרגום ידע ומחקר אקדמי לפעילות מעשית ויישומית. המרכז פועל לאור חזונו של הרב עמנואל רקמן לקידום זכויות הנשים בישראל ולהטבת מעמד האשה בדיני המשפחה ובהלכה היהודית.